

climatechampions
local learning communities

ΓΙΝΕ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ
4^{ος} ΣΤΟΧΟΣ του ΟΗΕ: Ποιοτική Εκπαίδευση

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ

Στην παρουσίαση θα μάθουμε για την *ε κ π α ί δ ε υ σ η*, στα πλαίσια των *Πρωταθλητών του Κλίματος για τη Βιοποικιλότητα και την Κλιματική Αλλαγή στην Κοινότητα*. Θα απαντήσουμε στις ερωτήσεις:

- Τι αφορά το πρόγραμμα του ΟΗΕ Agenda2030 και ποιοι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης; (*SDGs*)
- Τι σημαίνει Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη; (*ESD*)
- Πώς μπορούμε να εμπλέξουμε την κοινότητα σε δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης;

TABLES OF CONTENTS

- 01** Πρόσκληση ενεργών πολιτών σε δράση

- 02** Ο 4^{ος} Στόχος του ΟΗΕ και Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

- 03** Μάθε & Δράσε τώρα σε τοπικό επίπεδο

- 04** ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ: Διοργάνωση κλιματικού project σε σχολείο

- 05** Επίλογος

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein 2021-1-IE01-KA220-ADU-000033706

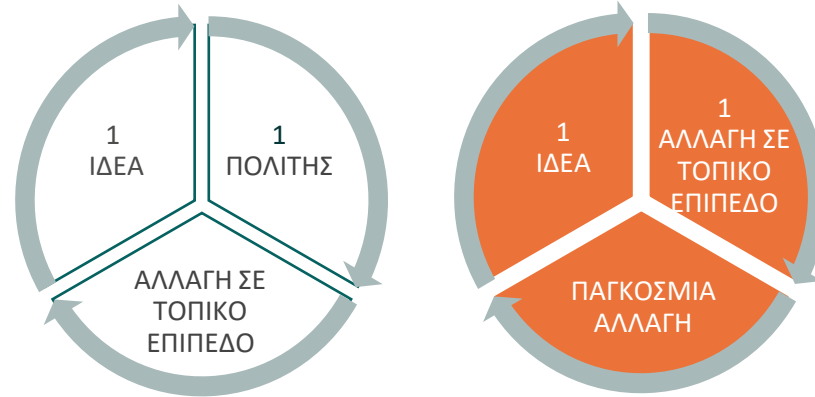

01

**Πρόσκληση ενεργών
πολιτών σε δράση**

Γίνε μέρος της αλλαγής στη δική σου κοινότητα

Οι πρωτοπόροι κάνουν την αρχή και προχωρούν βήμα-βήμα, στην πορεία τους ακολουθούν κι άλλοι και η ομάδα σιγά σιγά μεγαλώνει!

Η Josefa είναι η κινητήρια δύναμη της οργάνωσης AMURAL, του Γυναικείου Συνεταιρισμού του *Planalto Leste*, στη νήσο Santo Antão στο Πράσινο Ακρωτήριο.

Η Josefa ενδιαφερόταν για την ανεργία και την έλλειψη τροφής στην κοινότητά της. Έφτιαξε ένα σύλλογο γυναικών, που μάχονται συλλογικά για τη βελτίωση της ζωής τους, προστατεύοντας ταυτόχρονα το περιβάλλον.

Πώς γίνεσαι μέρος της αλλαγής στην κοινότητα;

Αυτές οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν 42 οικογένειες που ζουν σε ένα δυσμενές κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, ενώ οι πηγές φυσικού πλούτου απειλούνται ολοένα και περισσότερο.

Μαζί ανακαίνισαν μία παραδοσιακή κατοικία και άνοιξαν μία αγροτουριστική μονάδα, ανασκεύασαν αναχώματα και δεξαμενές, δημιούργησαν τράπεζα δασικών σπόρων και ανέπτυξαν ένα πρόγραμμα αγροτουρισμού στις γύρω εκτάσεις. Δημιούργησαν επίσης επωνυμία προϊόντων διατροφής παρασκευασμένων με τοπικές πρώτες ύλες, έλαβαν πιστοποίηση και έκτοτε τα διακινούν με επιτυχία εντός και εκτός χωριού.

Με μικρά, επίμονα βήματα κατάφεραν να κάνουν τη διαφορά στην κοινότητα και την περιοχή τους.

Κινητοποίηση για τη διάσωση της βιοποικιλότητας

Η Ινές, ο Ρικάρντο και η Ρούι ανησυχούσαν για τη μείωση του πληθυσμού νυκτόβιων πουλιών στην Πορτογαλία. Το 2017 αποφάσισαν να δημιουργήσουν μία ομάδα εργασίας στα πλαίσια της **SPEA** (Ορνιθολογικής Εταιρίας) ώστε να υποστηρίξουν τη μελέτη και τη διάσωση της κουκουβάγιας και του νυχτοκάμαρου στη χώρα.

Μεταξύ άλλων, έχουν αναπτύξει ένα project ενεργών πολιτών, το NOCTUA, για τη συμμετοχή εθελοντών στην απογραφή νυκτόβιων πουλιών, η οποία αποτελεί δείκτη της ποιότητας των ενδιαιτημάτων (:οικοτόπων).

Σκοπεύουν, επίσης, να μελετήσουν την κατανομή των ειδών και τη μεταβλητότητά τους, παρατηρώντας τις συνήθειες των πληθυσμών και τη συσχέτισή τους με αλλαγές στο φυσικό περιβάλλον.

Έχουν δημιουργήσει την κατάλληλη μεθοδολογία, που χρησιμοποιούν εκατοντάδες άνθρωποι από όλη τη χώρα ετησίως για την καταγραφή των πουλιών, προχωρώντας σε δημοσιεύσεις με σκοπό την προστασία τους.

Πώς να γίνεις πρωταθλητής του κλίματος

Αυτά είναι δύο μόνο παραδείγματα πολιτών που είχαν την επιθυμία να συνεισφέρουν στην αειφορία, εμπνέοντας και κινητοποιώντας και άλλους με το όραμά τους. Οι πιθανές δράσεις μπορούν να έχουν ποικιλία εφαρμογών. Μπορούν να περιλαμβάνουν πληθώρα θεμάτων, για παράδειγμα στόχους του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (SDG – 2030 Agenda) όπως:

Υγεία και Ευεξία (Στόχος #3)

Βιώσιμες Πόλεις & Κοινότητες (Στόχος #11)

Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή (Στόχος #12)

Δράση για το Κλίμα (Στόχος #13)

Ζωή στη Στεριά (Στόχος #15)

Ο στόχος αυτής της παρουσίασης απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς και ομιλητές που επιθυμούν να διευρύνουν τη θεματολογία των μαθημάτων τους, εντρυφώντας σε πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

SDG

3

11

12

13

15

4

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στο πρόγραμμα Agenda2030 και στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, το ρόλο των ενεργών πολιτών στην τοπική κοινωνία, τις κρίσιμες δεξιότητες και τους κύριους παράγοντες επιτυχίας των δράσεων στην κοινότητα.

Θα μιλήσουμε για τα προβλήματα που απειλούν τον πλανήτη μας και τους τρόπους αντίδρασης σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, παρουσιάζοντας καλές πρακτικές και χειροπιαστά παραδείγματα δράσεων που μπορούμε να αναλάβουμε, παρακινώντας οικογένεια, φίλους, μαθητές, γείτονες και συμπολίτες.

**Θα καταφέρεις να γίνεις Πρωταθλητής Κλίματος;
Τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή!**

02

**Ο 4^{ος} Στόχος του ΟΗΕ και
Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη
Ανάπτυξη**

«Ως ανθρωπότητα μπορούμε να μετατρέψουμε το σύγχρονο μοντέλο ανάπτυξης σε μοντέλο αειφορίας, ώστε να διασφαλίσουμε το μέλλον - όχι μόνο το δικό μας, αλλά και των παιδιών μας».

Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης:
«Το Κοινό μας Μέλλον», 1987
(έκθεση Μπρούτλαντ)

UNITED NATIONS

TRANSFORMING OUR WORLD:

THE 2030 AGENDA FOR
SUSTAINABLE DEVELOPMENT

<https://sdgs.un.org/>

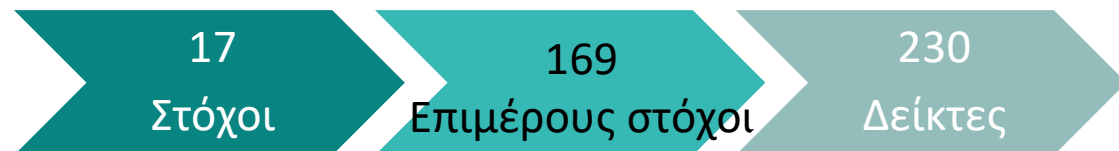
Το Πρόγραμμα και οι Στόχοι των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη (2030 Agenda)

Οι Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (**SDG**) τέθηκαν από τον ΟΗΕ το 2015 προκειμένου να κινητοποιήσουν ανθρώπους και οργανισμούς σε όλο τον κόσμο να τερματίσουν τη φτώχεια, να προστατεύσουν τον πλανήτη και να διασφαλίσουν έως το 2050 την ειρήνη και την ευημερία για όλους.

17 είναι οι στόχοι που καθορίζουν τις διεθνείς προτεραιότητες έως το 2030 και προϋποθέτουν παγκόσμια κινητοποίηση.

Οι στόχοι είναι αλληλοσυνδεόμενοι. Με άλλα λόγια, τα αποτελέσματα του ενός επηρεάζουν τους υπόλοιπους και για το λόγο αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται 3 κριτήρια στον όποιο σχεδιασμό: κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά.

Στόχοι, επιμέρους στόχοι και δείκτες

In this **VIDEO** you can learn more about each SGD;

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

<https://sdgs.un.org/goals>

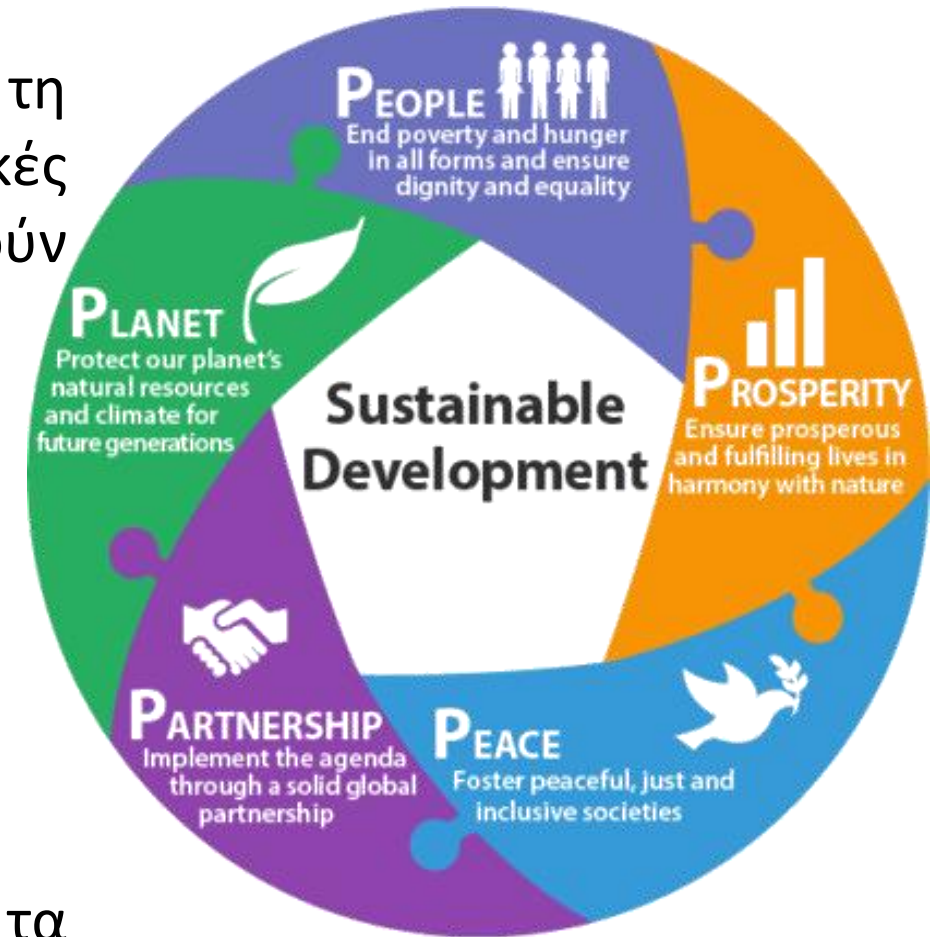

5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Οι Στόχοι και το πρόγραμμα του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη δίνουν έμφαση σε 5 βασικές δεσμεύσεις που αλληλεπιδρούν και καθιστούν αναγκαία μία ολιστική προσέγγιση:

- 1) Οι άνθρωποι
- 2) Ο πλανήτης
- 3) Η ευημερία
- 4) Η ειρήνη και
- 5) οι συνεργασίες

Κάθε στόχος πρέπει να λαμβάνει υπόψιν του τα πέντε αυτά σημεία, ώστε η πρόοδος που γίνεται στον έναν να έχει θετικό αντίκτυπο και στους υπόλοιπους.

<https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/sustainable-development-goals>

«Μην προσπερνάτε κανέναν!»

Αυτή είναι μία βασική αρχή του προγράμματος του ΟΗΕ. Αποτυπώνει την ανησυχία για όλους όσους ζουν σε συνθήκες μεγάλης ανασφάλειας, για τους οποίους οφείλει να ενδιαφέρεται μία πολιτισμένη παγκόσμια κοινωνία, υπεράνω διασυνοριακών γραμμών.

Human Rights-Based Approach

Leave No One Behind

Gender Equality and Women's Empowerment

Alignment with int. norms and standards

Equality and non-discrimination

Active and meaningful participation

Robust accountability mechanisms

<https://unsdg.un.org/2030-agenda/universal-values>

«Οι νέοι παγκόσμιοι στόχοι καθορίστηκαν μέσα από μια ανοιχτή και ευρεία διαδικασία, που περιλάμβανε κυβερνήσεις, επιχειρήσεις, την κοινωνία των πολιτών και μεμονωμένα άτομα. Συμφωνούμε όλοι για την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσουμε διεθνώς. Για να πετύχουμε χρειάζεται μία titάνια προσπάθεια από όλους τους τομείς της κοινωνίας – με έμφαση στον επιχειρηματικό κόσμο».

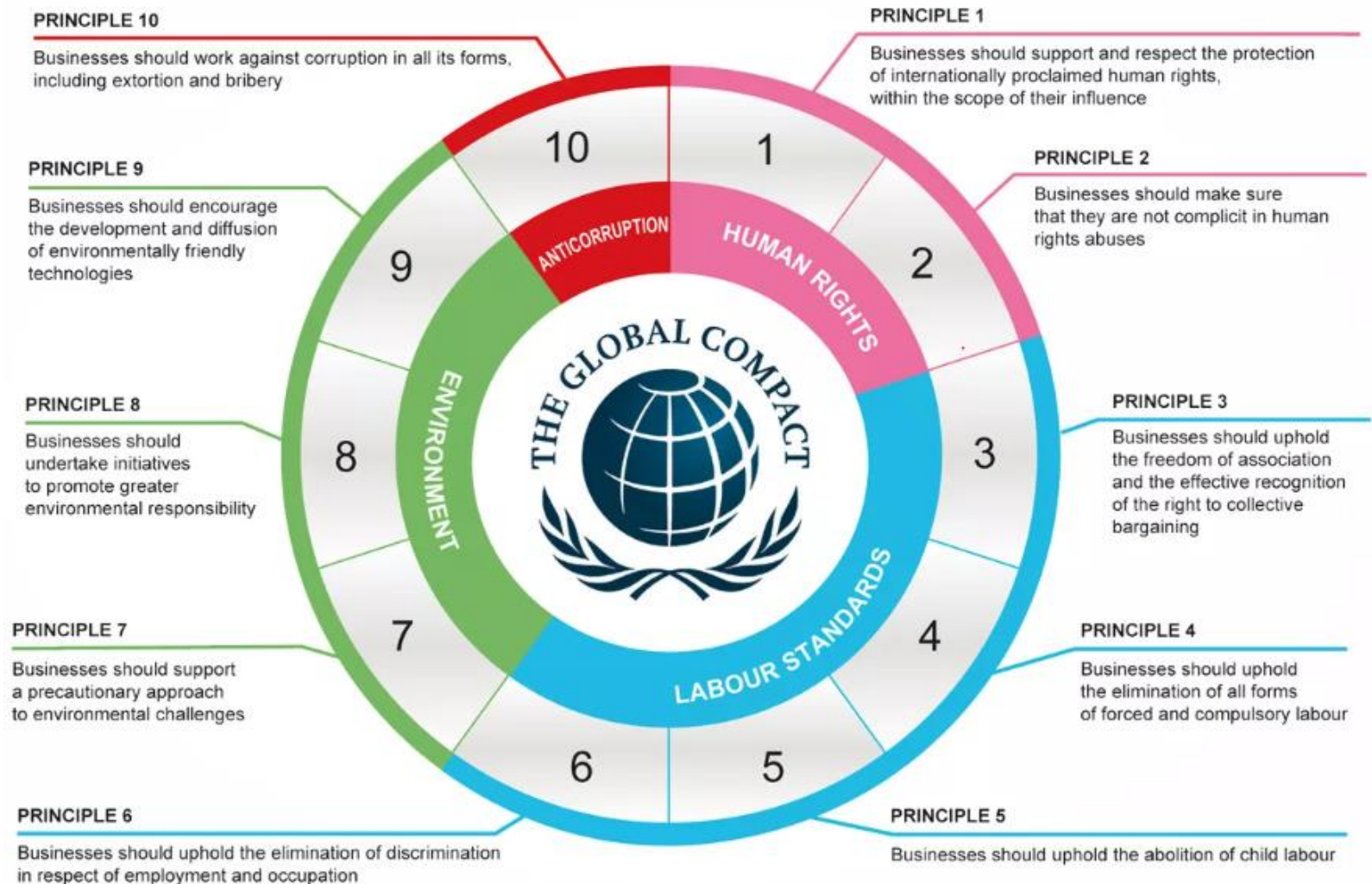
Με βάση αυτό το σκεπτικό σχεδιάστηκε μία μακροπρόθεσμη στρατηγική της Παγκόσμιας Συμφωνίας του ΟΗΕ γύρω από την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στην επίτευξη των 17 στόχων έως το 2030.

<https://www.unglobalcompact.org/sdgs>

Φέρνοντας τους παγκόσμιους στόχους στην κοινότητα

Σε τοπικό επίπεδο, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα στην προσπάθειά τους να επιδείξουν κοινωνική εταιρική ευθύνη. Μέσω των Τοπικών Δικτύων της Παγκόσμιας Συμφωνίας προβλέπονται 10 αρχές σε εθνικό επίπεδο. Οι επιχειρήσεις μπορούν να γίνουν με τη σειρά τους *Πρωταθλητές του Κλίματος!*

Οι στόχοι των Πρωταθλητών του Κλίματος

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

Υγεία και ευημερία

Διασφάλιση μίας ζωής με υγεία και προώθηση της ευημερίας σε όλες τις ηλικίες

Ποιοτική εκπαίδευση

Διασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους

4 QUALITY EDUCATION

Ο ΠΑΡΩΝ ΣΤΟΧΟΣ

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

Αναβάθμιση των πόλεων και κοινοτήτων σε ασφαλείς, ανθεκτικές και βιώσιμες για όλους τους πολίτες τους

Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

Διασφάλιση βιώσιμων παραγωγικών και καταναλωτικών μοντέλων

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

13 CLIMATE ACTION

Δράση για το κλίμα

Λήψη επείγουσας δράσης για την μετρίαση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της

Ζωή στη Στεριά

Προστασία, αναβάθμιση και προώθηση βιώσιμης χρήσης των οικοσυστημάτων, βιώσιμης διαχείρισης των δασών και καταπολέμησης της ερημοποίησης, περιορισμός της υποβάθμισης εδαφών και της συρρίκνωσης της βιοποικιλότητας.

15 LIFE ON LAND

SGD 4

4 QUALITY
EDUCATION

4^{ος} ΣΤΟΧΟΣ Ποιοτική Εκπαίδευση

Κυρίαρχη κατεύθυνση

«Διασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης και προώθηση των ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους»

«Οι επιμέρους στόχοι του 4^{ου} Στόχου είναι συγκεκριμένοι και μετρήσιμοι, ενώ συνεισφέρουν ευθέως στην επίτευξή του. Προωθούν την επιτάχυνση της προόδου σε παγκόσμιο επίπεδο. Μπορούν να εφαρμοστούν διεθνώς, λαμβάνοντας υπόψιν τις διαφορετικές συνθήκες, τις δυνατότητες και τα επίπεδα ανάπτυξης κάθε χώρας, με σεβασμό των εθνικών πολιτικών και προτεραιοτήτων».

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656>

Επιμέρους στόχοι του 4^{ου} Στόχου και μέσα επίτευξης

- 7 επιμέρους στόχοι
- 3 μέσα επίτευξης

Ένα περιεκτικό και φιλόδοξο σχέδιο εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο για ένα βιώσιμο μέλλον

Δείτε ένα σχετικό βίντεο εδώ
[HERE](#)

Κι εδώ

[The Sustainable Development Goals Explained: Quality Education – YouTube](#)

<https://apa.sdg4education2030.org/sdg-4-targets-and-means-implementation>

Η εκπαίδευση ως ύψιστη προτεραιότητα

Η εκπαίδευση είναι ύψιστης προτεραιότητας για την UNESCO στη μάχη κατά της φτώχειας έως το 2030.

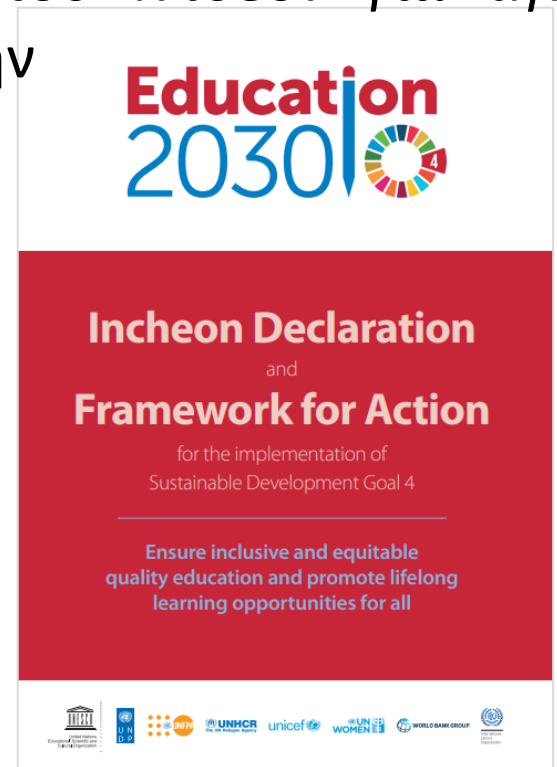
Η UNESCO, μαζί με τη UNICEF, την Παγκόσμια Τράπεζα, το Ταμείο Πληθυσμού (UNFPA), το Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη (UNDP), για τις Γυναίκες (ONU Women) και για τους Πρόσφυγες, διοργάνωσε το 2015 Παγκόσμιο Συνέδριο για την Εκπαίδευση, όπου και υπογράφηκε η Διακήρυξη του Ίντσεον για την Εκπαίδευση, η οποία περιγράφει έναν κοινό ορίζοντα για την εκπαίδευση και ένα νέο όραμα για τα επόμενα 15 χρόνια.

Το *Πλαίσιο για Δράση 2030* καθορίζει μία δέσμη μέτρων για την επίτευξη των στόχων και των δεσμεύσεων.

Μάθετε περισσότερα εδώ

[Incheon Framework for action implementation of SDG4](#)

GLOBAL
Education
week 2021

4^{ος}
Στόχος

4 QUALITY
EDUCATION

<https://www.coe.int/en>

Τι πετυχαίνει η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη:

- **Ανάπτυξη δεξιοτήτων** ώστε οι άνθρωποι να συλλογίζονται τις δράσεις τους και τις συνέπειες που επιφέρουν σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο
- **Πληροφόρηση για τη λήψη σωστών αποφάσεων** από τους εκπαιδευόμενους, ώστε να πραγματοποιούν υπεύθυνες επιλογές που λαμβάνουν υπόψιν το μέλλον των επόμενων γενεών
- **Αλλαγή του μοντέλου εκμάθησης** σε διαδικασία συμμετοχής, δράσης και συνεργασίας
- **Αναζήτηση λύσεων** αντί προσκόλλησης στα εμπόδια, χρησιμοποιώντας διαφορετικά πεδία και πηγές γνώσης
- **Συνεργασίες** μεταξύ μερών, με γνώμονα τη βέλτιστη δυνατή διαθέσιμη πληροφόρηση και εφευρίσκοντας νέες λύσεις στα κοινά προβλήματα
- **Ενθάρρυνση** του κοινού για συμμετοχή στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική αλλαγή

Εκπαίδευση για τη
Βιώσιμη Ανάπτυξη: Οδικός
χάρτης - Ψηφιακή
Βιβλιοθήκη της UNESCO

Η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στοχεύει στην απόκτηση γνώσης, στην ευαισθητοποίηση και στη λήψη δράσης.

γνωρίζω

Διάσταση γνωστικής εκμάθησης: κατανόηση προκλήσεων βιωσιμότητας και πολύπλοκων αλληλεπιδράσεων, διερεύνηση ρηξικέλευθων ιδεών και εναλλακτικών λύσεων

Διάσταση κοινωνικής και συναισθηματικής εκμάθησης: καθιέρωση θεμελιωδών αξιών και βιώσιμων συνηθειών, καλλιέργεια ενσυναίσθησης για τους άλλους και το περιβάλλον και εμφύσηση ενθουσιασμού για αλλαγή

νιώθω

Διάσταση συμπεριφορικής εκμάθησης: ανάληψη χειροπιαστής δράσης για αλλαγή προς μια πιο βιώσιμη συμπεριφορά στην προσωπική, κοινωνική και πολιτική σφαίρα.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι για την Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Ελλάδα

<https://inactionforabetterworld.com>

<https://eclass.edc.uoc.gr/modules/document/file.php/PTDEU126/5.%20%CE%95%CE%92%CE%91%CE%91%CE%A0.pdf>

☞ και ο περιεχόμενος σύνδεσμος (Πρόγραμμα Σπουδών «Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης») όπου αναφέρονται τα θέματα που εισάγονται σε κάθε σχολική τάξη και αφορούν το περιβάλλον, τον αντίκτυπο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και τους τρόπους προστασίας του.

https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/unipi/11169/Dilari_Barbara.pdf?sequence=3&isAllowed=y

03

**Μάθε & δράσε τώρα σε
τοπικό επίπεδο**

Ένα νέο μοντέλο εκπαίδευσης με αντικείμενο την προστασία των κοινωνιών και του πλανήτη είναι αναγκαίο για την επιβίωση τη δική μας και των παιδιών μας. Η πιο μεγάλη ώρα για να μάθουμε και να δράσουμε για τη γη είναι τώρα.

Διακήρυξη του Βερολίνου για την Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, 2022

#ESDfor2030

BERLIN
→ DECLARATION on
EDUCATION
FOR SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

Education
2030

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381229>

Διακήρυξη του Βερολίνου για την Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Παγκόσμιο Συνέδριο της UNESCO 2021 για τη Βιώσιμη Εκπαίδευση)

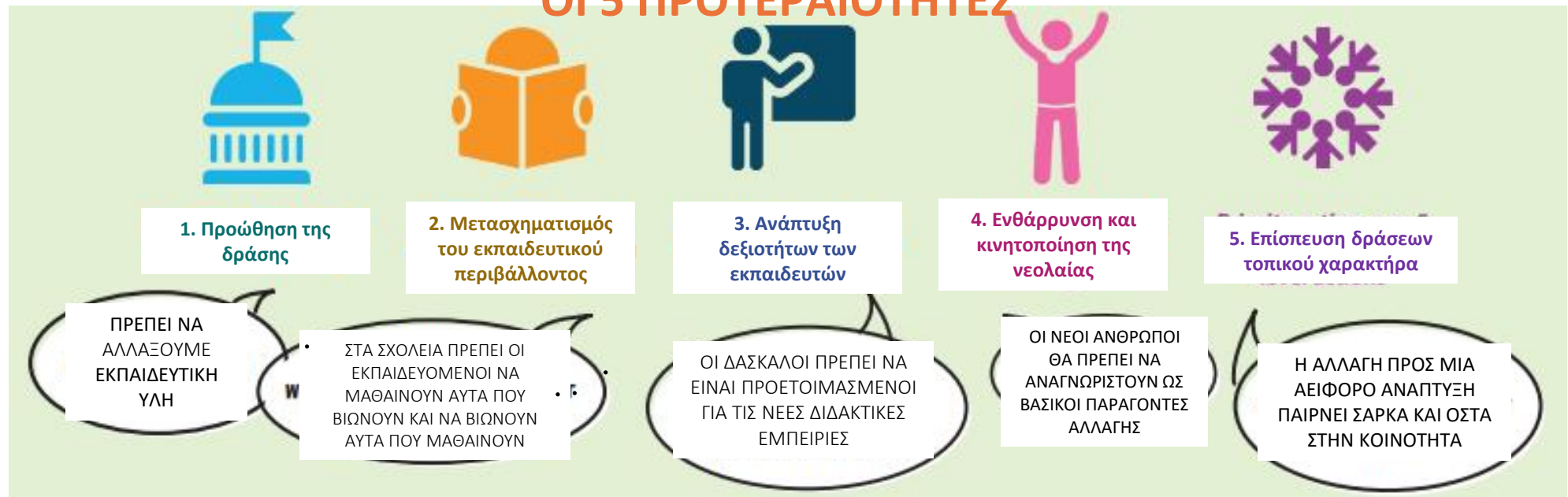
Ρύπανση. Προκλήσεις. Κλιματική κρίση. Κορωνοϊός. Συρρίκνωση βιοποικιλότητας. Αλλαγή σκέψης και συνηθειών. Η εκπαίδευση είναι καταλύτης στην αλλαγή νοοτροπιών. Οι δάσκαλοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Το σχολείο αποκτά νέα θεσμική προσέγγιση: περιεχόμενο, μεθοδολογία, μαθησιακό περιβάλλον. Οι δεσμεύσεις μας. Δια βίου μάθηση. Διεπιστημονική συνεργασία. Πράσινες τεχνολογίες. Διάφορα είδη εκπαιδευόμενων ομάδων. Εκπαίδευση -> επιστήμη -> περιβάλλον. Μ.Κ.Ο. Ιδιωτικός τομέας. Η βιώσιμη εκπαίδευση μπορεί να μεταμορφώσει τις κοινωνίες μας. Δράσε τώρα!

Ο ρόλος του εκπαιδευτή σε τοπικό επίπεδο

Τον Μάιο του 2021 γύρω στους 2.800 ανθρώπους από 160 χώρες (μέλη κυβερνητικών οργανώσεων, της κοινωνίας των πολιτών, τη νεολαία, τον επιχειρηματικό κόσμο και αλλού) συναντήθηκαν διαδικτυακά στο Διεθνές Συνέδριο της UNESCO για τη Βιώσιμη Εκπαίδευση. Η δέσμευση για τη χρήση της εκπαίδευσης ως κινητηρίου δύναμης στην αντιμετώπιση των πιεστικών διεθνών προκλήσεων αποτυπώθηκε στη Διακήρυξη του Βερολίνου για τη Βιώσιμη Εκπαίδευση. Οι κύριες δράσεις όπου εστιάζει η διακήρυξη είναι 5:

ΟΙ 5 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Πληροφορίες και εκπαιδευτικά εργαλεία: <https://www.unesco.org/en/education/sustainable-development>

Ζητούνται πρωταθλητές της κοινότητας!

Το ζητούμενο αυτής της παρουσίασης είναι να λάβουν οι εκπαιδευτές και οι δάσκαλοι τις δεξιότητες και τα εργαλεία που θα τους βοηθήσουν να έχουν ενεργό ρόλο στην επίτευξη των Στόχων του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, και συγκεκριμένα στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και της τοπικής κοινωνίας σε δράσεις τοπικού χαρακτήρα.

Θα μιλήσουμε για:

τις απαραίτητες ατομικές δεξιότητες

και

τον τρόπο δημιουργίας μίας δράσης τοπικού χαρακτήρα

DIMENSIONS OF LEARNING

HEAD

Understand sustainability challenges and their complex interlinkages, and explore alternative solutions

HEART

Build core values and attitudes for sustainability, cultivate empathy and compassion for other people and the planet, and motivate to lead the change

HAND

Take practical action for sustainable transformations in the personal, societal and political spheres

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381229>

Ανάπτυξη των ικανοτήτων σας

ΣΚΕΨΗ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Το μυαλό, η καρδιά και τα χέρια συμβολίζουν τις διαστάσεις της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Με σχηματικό τρόπο εκφράζουν τη διαφορετική φύση των ικανοτήτων που μπορούν να αναπτυχθούν κατά την εφαρμογή μιας επιτυχημένης εκπαίδευσης:

- Κατανόηση των προβλημάτων και της πολυπλοκότητάς τους (ΜΥΑΛΟ), με σκοπό να βρεθούν κατάλληλες λύσεις
- Καλλιέργεια ενσυναίσθησης και αλτρουιστικού συστήματος αξιών (ΚΑΡΔΙΑ), ως βασικό συστατικό του οδικού χάρτη για τη βιώσιμη εκπαίδευση
- Δυνατότητα εκτέλεσης πρακτικών δράσεων (ΧΕΡΙΑ), ώστε οι λύσεις να γίνουν πράξη, κατά προτίμηση μέσα από συνεργασίες

Βασικές δεξιότητες για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Οι «πολίτες της αειφορίας» χρειάζονται εργαλεία και δεξιότητες που να τους επιτρέψουν να δράσουν με υπεύθυνο και δημιουργικό τρόπο απέναντι στις σημερινές προκλήσεις που τους εμποδίζουν να θέσουν τα θεμέλια για μία βιώσιμη κοινωνία.

Ωστόσο, οι δεξιότητες αναφέρονται μόνον στη γνώση του ατόμου, όχι στον τρόπο που ένα άτομο θα δράσει απέναντι σε μία συγκεκριμένη κατάσταση.

Για να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές τους σε δράσεις για τη βιωσιμότητα, θα πρέπει οι άνθρωποι να διέπονται από αντίστοιχες αξίες και κίνητρα που θα τους οδηγήσουν στις σωστές αποφάσεις.

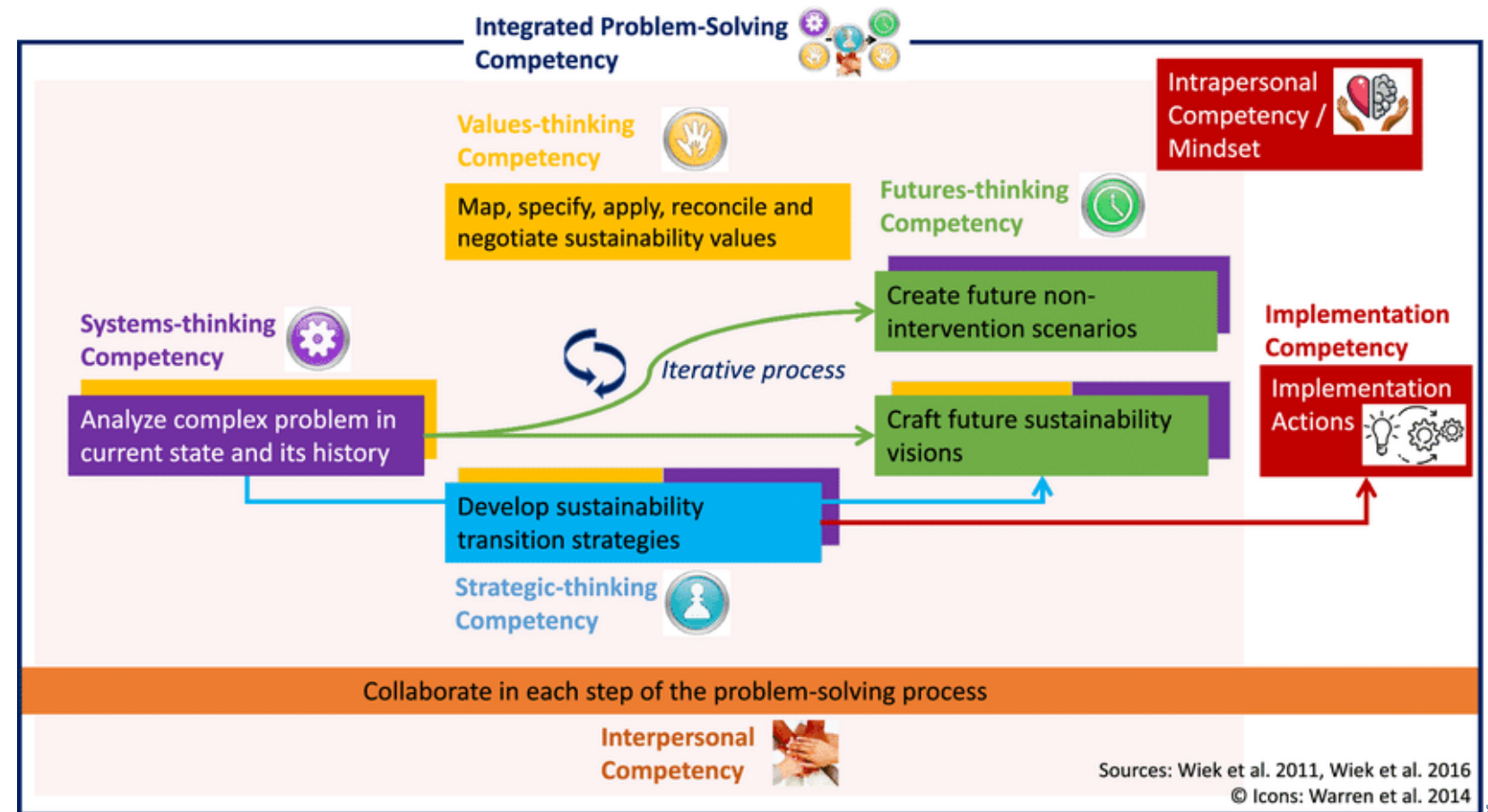

file:///C:/Users/loure/Downloads/issues_and_trends_in_education_for_sustainable_development.pdf

Βασικές δεξιότητες για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Για να πετύχουμε την
αιιφόρο ανάπτυξη
χρειαζόμαστε την
ικανότητα επίλυσης
προβλημάτων,
συνδυάζοντας την
προσωπική και τη
συλλογική διάσταση
(μέσω ατομικού τρόπου
σκέψης αλλά και
συνεργασιών):

- Πολυδιάστατη σκέψη
- Ηθική σκέψη
- Στρατηγική σκέψη
- Μακροπρόθεσμη σκέψη
- Δράσεις υλοποίησης

https://www.researchgate.net/figure/Refined-framework-building-on-the-key-competencies-synthesized-from-the-literature-Wiek_fig3_343265417

Αυτές οι διαδικασίες απαιτούν καλές ηγετικές ικανότητες.

Ηγετικές ικανότητες

Ένας **ηγέτης** μπορεί να δει τη μεγάλη εικόνα, έχει όραμα για κάθε πρόβλημα που αντιμετωπίζει και στόχο που θέτει, γνωρίζει τις δυνατότητες της ομάδας και δίνει στα μέλη της κίνητρο ώστε να δώσουν τον καλύτερο εαυτό τους στην ολοκλήρωση των στόχων.

Λειτουργεί ως διευθυντής, μέντορας και κινήτριος δύναμη της ομάδας, ελέγχοντας μόνιμα στόχους και αξίες, δείχνοντας στην ομάδα το δρόμο προς την υλοποίησή τους.

Μία υγιής ηγεσία αναγνωρίζει τις δυνατότητες του κάθε μέλους της ομάδας, ενισχύοντας τις ικανότητες και την αυτονομία τους. Άπαξ και η ομάδα αρχίσει να εργάζεται αυτοβούλως και με συνέπεια, ο ηγέτης επικεντρώνεται στην οργάνωση και την εκπροσώπηση.

Οι ηγέτες αναγνωρίζουν τη διαφορά μεταξύ

Αποδοτικότητα

Αποτελεσματικότητα

Οι ικανοί ηγέτες προκρίνουν την αποτελεσματικότητα για να πετύχουν τους στόχους τους

Ηγετικές ικανότητες

Οι ηγέτες έχουν την ικανότητα να προσαρμόζονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Κάποια από τα κοινά χαρακτηριστικά που διακρίνουν τους ηγέτες:

<https://www.thebalancecareers.com/top-leadership-skills-2063782>

Αποτελεσματική διαχείριση ομάδας

Η διαχείριση των χαρακτήρων των μελών της ομάδας και των δυνατοτήτων τους εστιάζει στον τρόπο συμμετοχής του κάθε μέλους ξεχωριστά κι όχι μόνον στην ποιότητα του τελικού αποτελέσματος.

Η αποτελεσματική διαχείριση των χαρακτήρων και των δυνατοτήτων τους δίνει μία καθαρή εικόνα του στόχου, διασφαλίζει την επάρκεια της ομάδας και δίνει έμφαση στον τρόπο εργασίας του κάθε ατόμου, χωρίς να μένει κανείς πίσω και διασφαλίζοντας ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται δημοκρατικά.

Η αποτελεσματική διαχείριση διαχωρίζει μεταξύ:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
(ΤΙ)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
(ΠΩΣ)

Ο καλός ηγέτης ασχολείται με τη διαχείριση της διαδικασίας και αφήνει τη διαχείριση του περιεχομένου στα μέλη της ομάδας

Αποτελεσματική διαχείριση ομάδας

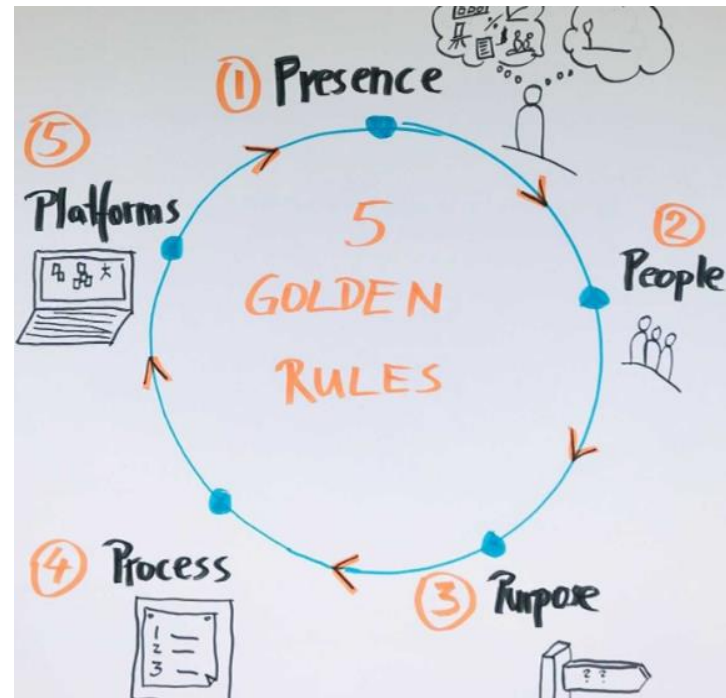
Ένας καλός ηγέτης είναι και αποτελεσματικός διαχειριστής της ομάδας. Απαιτούνται οι εξής ικανότητες ----->

Η ορθή διαχείριση πρέπει να συνδυάζει σκοπό, οργάνωση, κατεύθυνση, υποστηρικτική δράση και γνώση.

Οι πέντε **χρυσοί** κανόνες αποτελεσματικής διαδικτυακής διαχείρισης είναι:

- **Παρουσία**
- **Άτομα**
- **Σκοπός**
- **Διαδικασία**
- **Πλατφόρμες**

<https://www.collectiveinsight.com.au/articles/the-5ps-online-facilitation-framework>

- Επαρκής οργάνωση
- Ξεκάθαρη επικοινωνία
- Διαχείριση χρόνου και καθορισμός προτεραιοτήτων
- Παροχή εργαλείων υποστήριξης
- Τέχνη του ακούειν
- Διερευνητικές ερωτήσεις
- Διαχείριση συλλογικής λήψης αποφάσεων
- Ικανότητα αναλυτικής λύσης προβλημάτων
- Παρακίνηση των μελών στην έκφραση ιδεών
- Παρακίνηση των μελών στη συλλογικότητα
- Αμεροληψία
- Ανεξαρτησία

Οι ηγέτες της κοινότητας

Οι ηγέτες της κοινότητας συνδυάζουν διαχειριστικές και ηγετικές ικανότητες:

- Είναι βαθιά συνδεδεμένοι με την κοινότητα και τις ανάγκες της
- Δεσμεύονται για τη λύση των προβλημάτων της κοινότητας με δημοκρατικό τρόπο
- Εμπνέουν και κινητοποιούν τα μέλη
- Εργάζονται και οι ίδιοι μέσα στην κοινότητα, λειτουργώντας ως παράδειγμα προς μίμηση
- Αναγνωρίζουν τα δυνατά σημεία της κοινότητας και τα αναδεικνύουν
- Είναι ανοιχτοί στη γνώση και ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη για θέματα της κοινότητας

Οι ηγέτες της κοινότητας (2)

- Αναπροσδιορίζουν τους στόχους και τις προτεραιότητες όταν το απαιτούν οι καταστάσεις
- Αναγνωρίζουν τις αποτυχίες ως μέρος του παιχνιδιού και δείχνουν ευγνωμοσύνη στα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους
- Διαχειρίζονται δύσκολες συζητήσεις, επιτρέποντας σε όλους να μιλήσουν, καλλιεργώντας κλίμα εμπιστοσύνης και σεβασμού
- Έχουν πρακτικό πνεύμα, αφιερώνοντας χρόνο και προσπάθεια για το κοινό καλό

“I want every little girl who’s told she’s bossy, to be told instead she has leadership skills”

Sheryl Sandberg, Chief Operating Officer, Facebook

Ξεκίνα ένα πρόγραμμα στην κοινότητά σου

Γίνε ηγέτης ενός πρότζεκτ στην κοινότητά σου, αφήνοντας μια παρακαταθήκη για τους επόμενους. Όποιοι συνεχίσουν το πρότζεκτ θα βρουν καινούριους υποστηρικτές και θα το διευρύνουν, ακόμη κι όταν εσύ θα έχεις αποχωρήσει.

Οι ηγέτες της κοινότητας πρέπει να εστιάζουν στην ενδυνάμωση των ηγετικών ικανοτήτων και των υπόλοιπων μελών της ομάδας.

Διαβάστε για το πώς τα κατάφερε ο

Ξεκίνα με τα εξής:

1. Ενημερώσου για την κοινότητα και τις ανάγκες της
2. Διαμόρφωσε μία πρόταση και μοιράσου την με τους κατοίκους
3. Επιχείρησε επαφές με όλους και βρες συνεργάτες
4. Άρχισε δίνοντας το παράδειγμα, ώστε να ακολουθήσουν και οι άλλοι
5. Κατανόησε τα δυνατά σημεία της ομάδας σου και εκμεταλλεύσου τα

Με ό,τι και να ασχολείται ένα τοπικό πρότζεκτ, χρειάζεται οργάνωση και ικανή ηγεσία. Θυμάσαι το πρόγραμμα αγροτουρισμού στο Πράσινο Ακρωτήριο;

Αυτό το παράδειγμα είναι πραγματικά εντυπωσιακό. Η επικεφαλής Josefa μάς έδειξε κάποιους κρίσιμους παράγοντες της μέχρι τώρα πορείας του προγράμματος:

- Ξεκίνησε με τα ευκολότερα προϊόντα (λικέρ και μαρμελάδες) και πέρασε με μεθοδικά βήματα στις επόμενες φάσεις
- Εκπαίδευσε τις γυναίκες και καλλιέργησε ομαδικό κλίμα (στην αρχή κάθε γυναίκα δούλευε για ένα μήνα αμισθί, καλύπτοντας τις ανάγκες της οικογένειάς της με τη βοήθεια των υπόλοιπων μελών της ομάδας)
- Δημιούργησε επαφές, γνωστοποίησε το σκοπό του προγράμματος και ζήτησε βοήθεια, διασφαλίζοντας χρηματοδότηση
- Ενίσχυσε τους δεσμούς της κοινότητας με τον τόπο και κινητοποίησε όλες τις οικογένειες (στην αποψίλωση θάμνων, τη σήμανση μονοπατιών, την αποκομιδή απορριμμάτων), εμπλέκοντας σχολεία και τοπικούς φορείς
- Τόνισε τις αισθητές βελτιώσεις στο περιβάλλον και τη ζωή των οικογενειών που συμμετείχαν

ROADMAP FOR LOCALIZING THE SD IMPLEMENTATION AND MONITORING AT SUBNATIONAL LEVEL

Σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά

Η βιώσιμη ανάπτυξη περνάει και από την κοινότητα, μέσω τοπικών φορέων, επιχειρήσεων, σχολείων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι Στόχοι του Προγράμματος 2030 του ΟΗΕ μπορεί να είναι διεθνείς, όμως θα γίνουν πραγματικότητα όταν θα εκπληρωθούν με επιτυχία και σε τοπικό επίπεδο (το θέμα καλύπτει εκτενώς ο 11^{ος} Στόχος: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες).

Η εργαλειοθήκη για τη διαμόρφωση των Στόχων του ΟΗΕ σε τοπικό επίπεδο, με τη στήριξη της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, αναπτύχθηκε για να βοηθήσει στην:

- Ευαισθητοποίηση φορέων και πολιτών
- Υποστήριξη
- Εφαρμογή
- Παρακολούθηση
- Μελλοντικό σχεδιασμό

https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/commitments/818_11195_commitment_ROADMAP%20LOCALIZING%20SDGS.pdf

Σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά

Θα βρείτε οδηγούς με τη μεθοδολογία ανάπτυξης έργων σε τοπικό επίπεδο βασισμένους στην αρχή του «Κύκλου ζωής του έργου/εύλογο πλαίσιο», όπως και της πιο πρόσφατης αρχής της «θεωρίας της αλλαγής» (παρουσιάζεται λεπτομερώς στο τρίτο κεφάλαιο του έργου των *Πρωταθλητών του Κλίματος*).

Θα αξιολογηθούν τα αποτελέσματα, τα ορόσημα του τοπικού πρότζεκτ, όπως και ο αντίκτυπος που θα έχει. Σε όλα τα παραπάνω θα συμμετέχουν πολλοί φορείς και οργανώσεις, σε μία διαδικασία **συμμετοχική**.

information and tools to help build effective multi-stakeholder partnerships for advancing the SDGs on <https://partnershipaccelerator.netlify.app/library/>

Το πιο βασικό από όλα, ωστόσο, παραμένει η αφύπνιση του κόσμου, του καθενός από μας, και η συνειδητοποίηση της δύναμής μας αλλά και του χρέους μας να οργανώσουμε, να κινητοποιήσουμε και να συμμετάσχουμε σε δράσεις προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης στην κοινότητα.

04

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ

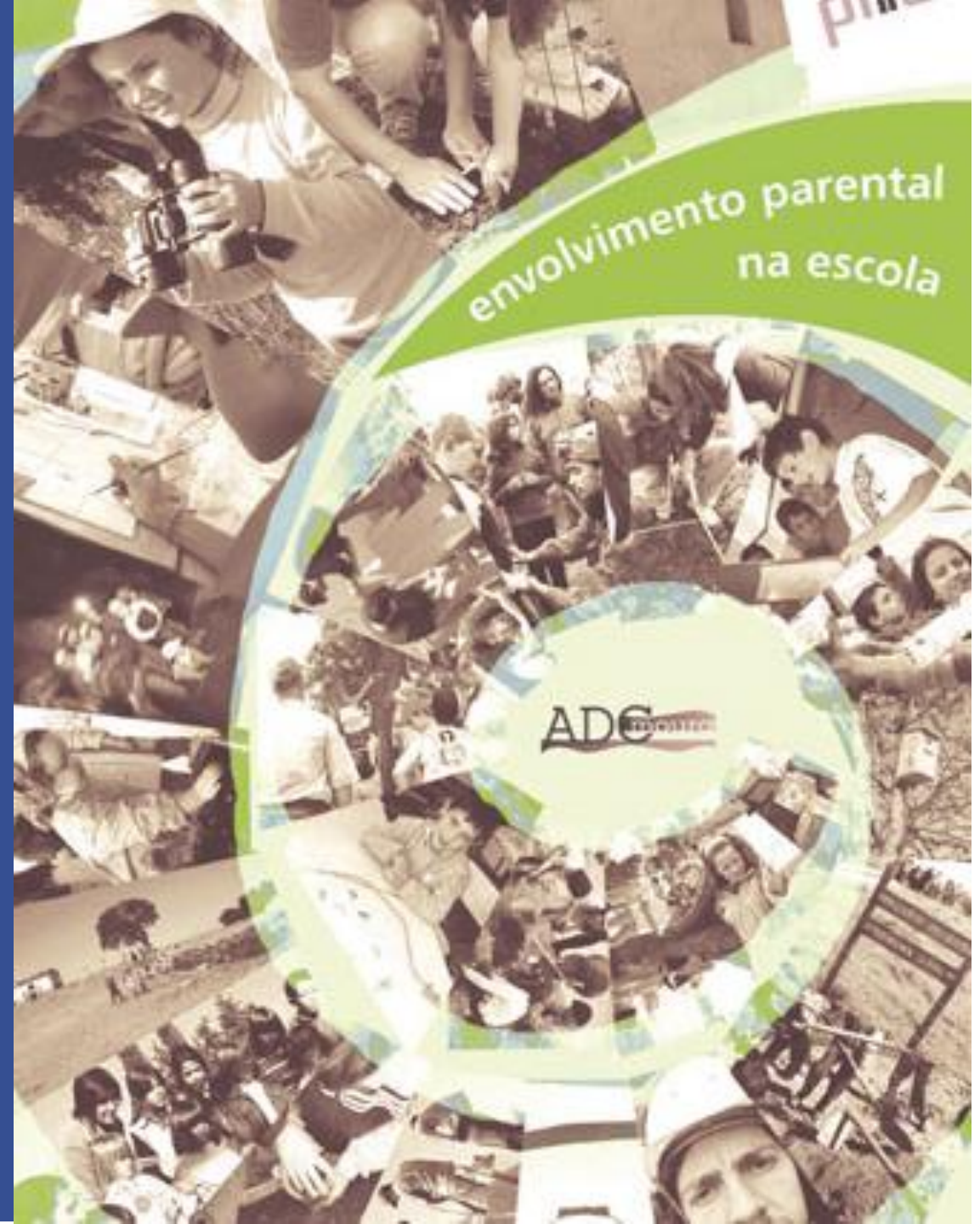
Δράση: Οργάνωση προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ

Πρακτική:

**Οργάνωση
προγράμματος
βιώσιμης
ανάπτυξης σε
σχολείο**

Τοπική δράση σε σχολείο: Η εμπειρία μας

Σε διάρκεια πέντε χρόνων πραγματοποιήθηκαν 7 τοπικές δράσεις σε 7 σχολεία του Δήμου Μόουρα στην Πορτογαλία από την τοπική αναπτυξιακή ένωση ADCMoura.

Οι θεματικές ενότητες ήταν:

- Βιοκλιματική αρχιτεκτονική
- Ορνιθοπαράτηρηση
- Η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της οροσειράς Adiça
- Προστασία του συστήματος *Montado* & διαχείριση ύδατος
- Κήπος αρωμάτων και γεύσεων σε δύο σχολεία
- Η χωματερή Adua

Θα παρουσιάσουμε συνοπτικά τη μεθοδολογία συνεργασίας με την τοπική κοινωνία που ακολουθήθηκε, έχοντας ως αποτέλεσμα τη βράβευση των προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο.

Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

Τα Δημοτικά έχουν πλεονεκτήματα στην υλοποίηση προγραμμάτων βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

Αφενός, τα προγράμματα τα υποστηρίζουν οι οικογένειες των παιδιών μικρής ηλικίας, συμμετέχοντας ενεργά στις δράσεις εφόσον τα συνοδεύουν.

Αφετέρου, μπορεί να συνδεθεί το θέμα του προγράμματος με τη σχολική ύλη, περνώντας από τη θεωρία στην πράξη. Τόσο τα παιδιά όσο και οι γονείς τους μαθαίνουν για περιβαλλοντικά θέματα και ενθαρρύνουν ο ένας τον άλλον!

Τα σχολεία παρέχουν επίσης κατάλληλους χώρους και συνθήκες για συμμετοχικό σχεδιασμό, μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης. Ο αντίκτυπος συνήθως είναι ευρύς και με μεγάλη διάρκεια.

Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

1. Εφόσον αποφασιστεί το θέμα του προγράμματος, πραγματοποιείται συνάντηση με τους δασκάλους για τα οργανωτικά θέματα, που πρέπει να συμβαδίζουν με τον χρονικό προγραμματισμό του σχολείου.

2. Πραγματοποιείται συνάντηση με τους γονείς των μαθητών στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Με συμμετοχικές διαδικασίες καθορίζονται σχέδιο δράσης, στόχοι, ημερομηνίες και υπεύθυνοι. Όλοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά, ακόμη και τα πιο εσωστρεφή άτομα. Είναι σημαντικό οι αποφάσεις να λαμβάνονται κατόπιν συλλογικής συζήτησης.

Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

3. Οι δράσεις διοργανώνονται σε χρονική περίοδο μίας σχολικής χρονιάς (Σεπτέμβριο με Μάιο).

Τα παιδιά και οι γονείς ή οι συγγενείς τους συμμετέχουν σε δράσεις τόσο εντός όσο και εκτός σχολικού συγκροτήματος.

Σε ειδικές περιπτώσεις οργανώνονται «εξωτερικές αποστολές» εκτός σχολείου για την καλύτερη κατανόηση των συνθηκών και διαφόρων ζητημάτων του προγράμματος.

Οι δράσεις πραγματοποιούνται κυρίως τα Σαββατοκύριακα ώστε να έχουν όλοι χρόνο να συμμετέχουν.

Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

4. Στο τέλος του σχολικού έτους καλείται γενική συνέλευση για την αξιολόγηση του προγράμματος από όλους τους συμμετέχοντες.

Η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων και πεπραγμένων διευκολύνει τη βελτίωση της οργάνωσης του προγράμματος για την επόμενη σχολική χρονιά.

Αξιολογήσεις γίνονται και σε κάθε επιμέρους δραστηριότητα, με απλές διαδικασίες και τη συμμετοχή μικρών και μεγάλων.

Santo Alexio da Restauração 8/11

A minha opinião sobre:

	⚡	☁	☁	☁
	Não gostei	Gostei pouco	Gostei	Gostei muito
O serão			●●●●●	●●●●●
O tema escolhido			●●●●●	●●●●●
A forma de apresentação			●●●●●	●●●●●
O debate			●●●●●	●●●●●

Outras opiniões/sugestões:

Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

5. Τα αποτελέσματα του προγράμματος μπορούν να δημοσιοποιηθούν, μέσω εκθέσεων δρόμου, καταχωρήσεων στον Τύπο και αναρτήσεων στο διαδίκτυο.

Σε παράλληλο χρόνο μπορεί να γίνει εκπαίδευση των ενήλικων συμμετεχόντων για τη δημιουργία και διατήρηση διαδικτυακού μπλογκ με πληροφορίες για το πρόγραμμα.

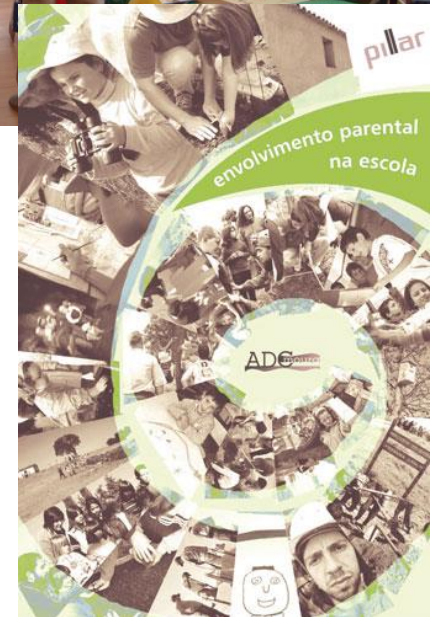
Πώς οργανώνεται ένα πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης σε σχολείο

6. Στην αρχή του προγράμματος θα πρέπει να αναζητηθούν συνεργασίες με επιστημονικούς φορείς και ιδρύματα, ειδικά του δημοσίου τομέα (και με την ευκαιρία, μέσω αυτών να διαφημιστεί το πρόγραμμα).

Στην αξιολόγηση με το πέρας του προγράμματος θα πρέπει να συμμετέχουν και οι άνω επιστημονικοί φορείς, που με τις πολύτιμες γνώσεις τους θα συνεισφέρουν στη βελτίωση του προγράμματος. Αντίστοιχα, οι φορείς θα αξιολογούνται από τους συμμετέχοντες.

Οι καρποί του προγράμματος θα πρέπει να δημοσιεύονται σε επιστημονικά/τεχνικά περιοδικά.

05

Επίλογος 😊

Θυμάστε τις απαντήσεις στα ακόλουθα;

- Θυμάστε παραδείγματα έργων βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο;
- Τι είναι οι Στόχοι του Προγράμματος 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;
- Ποιο είναι το κύριο ζητούμενο του 4^{ου} Στόχου του ΟΗΕ «Ποιοτική Εκπαίδευση»; Ποια θέματα είναι τα πιο κρίσιμα όσον αφορά τις πολιτικές για την εκπλήρωση του Στόχου;
- Αναφέρετε κάποιες απαραίτητες ιδιότητες των εκπαιδευτών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και κάποιες συγκεκριμένες ικανότητες των ηγετών της κοινότητας
- Ποια επιμέρους θέματα πρέπει να λάβουμε υπόψιν στο ξεκίνημα ενός προγράμματος σε τοπικό επίπεδο;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ευχαριστώ

Ερωτήσεις κανείς;

www.climatechange.eu